

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

-

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Kuntarahoitus katsoo, että hyvän pankkitavan mukaiset velvoitteet tulisi määrittää laintasoisesti mahdollisimman yksiselitteisellä tavalla.

Kuntarahoituksen liiketoimintamallin kannalta erityisen keskeisiä ovat valtiontakauksellisia korkotukilainoja koskevissa laeissa olevat viittaukset hyvään pankkitapaan. Tällaisia viittauksia on vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa (604/2001), vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetussa laissa (574/2016) ja vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetussa laissa (856/2008). Mainittujen lakien perusteella valtion täytetäkausesta maksettavan takauskorvauksen määrää voidaan alentaa osittain

tai kokonaan mikäli lainanmyöntäjä ei ole noudattanut hyvää pankkitapaa lainan myöntämisessä, sen hoitamisessa tai sille annettujen vakuuksien hoitamisessa.

Korkotukilainoja myöntäville luottolaitoksille on keskeistä, että valtion täytetakauksen vuoksi korkotukilainoihin sovelletaan nollan prosentin riskipainoa. Toisin sanoen, luottolaitoksen ei tarvitse varata pääomia korkotukilainoille. Tällöin luottosuojan (kuten valtion täytetäkaus) on täytettävä vakavaraisuusasetuksen ("CRR") 213 artiklan edellytykset. CRR:n 213(1)(b) artiklan mukaan "luottosuojan laajuuden on oltava selvästi määriteltä ja kiistaton". Kuntarahoitus katsoo, että hyvän pankkitavan sisältö tulisi määrittää mahdollisimman selkeästi ja yksiselitteisesti laissa, jotta korkotukilainoihin liittyvä valtioneuvoston täytetäkaus varmuudella täyttäisi CRR:n vaatimuksen luottosuojan kiistattomuudesta. Tästä näkökulmasta laissa olisi keskeistä säätää milloin korkotukilainan myöntäminen, sen hoitaminen ja sen vakuuden hoitaminen on tehty hyvän pankkitavan mukaisesti.

Koska hyvän pankkitavan noudattaminen on edellytys takauskorvauksen maksamiselle, sen sisältö tulisi määrittää laissa mahdollisimman selkeästi ja yksiselitteisesti. Olennaista on, että luottolaitokset voisivat nykyistä paremmin ennakoita ja tunnistaa hyvästä pankkitavasta johtuvat velvoitteensa.

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Hallituksen kokoonpanoa koskevat riippumattomuusvaatimukset

Kuntarahoitus pitää hyvänä, että riippumattomuutta koskien olisi selkeät ja yhdenmukaiset vaatimukset. Tämän hetken haaste on, että asia on pirstaloitunut useaan eri lähteeseen, joiden sitovuuden aste vaihtelee, eikä lain tasolla ole selkeää vaatimusta, johon luottolaitoksen tulisi nojata.

Nähdäksemme hallitusten ja niiden valiokuntien riippumattomuuteen ei ole kuitenkaan suomalaisessa pankkikentässä liittynyt merkittäviä haasteita, jolloin lain tasoisen vaatimuksen ei tulisi myöskään olla tarpeettoman tiukka. Tämän vuoksi emme pidä riippumattomuuden kriteerien määrittelyä lain tasolla tarpeellisena vaan tähän riittää EBAn asiaa koskeva ohjeistus. Tähän EBAn kriteeristöön voisi viitata lain tasolla, jolloin olisi selvää, että luottolaitosten on ensisijaisesti tehtävä arviointinsa mainitun ohjeistuksen kriteerien perusteella.

Hallituksen ja sen valiokuntien kokoonpanoon vaikuttaa nykyisessä sääntelyssä huomattavan moni seikka. Koska hallitusten ja valiokuntien kokoonpano ei niiden tehokkaan toiminnan kannalta voi kasvaa kovin suureksi, johtaa tämä siihen, että mitä enemmän on sitovia kriteereitä, sitä vaikeampaa on löytää henkilöitä, jotka pystyvät kokoonpanoon liittyvät moninaiset vaatimukset täyttämään ja ovat myös halukkaita ottamaan vastaan tehtävän, johon liittyy huomattavia osaamisvaatimuksia. Samalla myös henkilökohtaisten sanktioiden mahdollisuus on muita toimialoja huomattavasti

suurempi. Nähdäksemme hallituksen enemmistön riippumattomuuden vaatimus voisi koskea hallitusta konsernin emoyhtiön hallituksen tasolla. Monenlaiset konsernirakenteet huomioiden, tätä vaatimusta ei kuitenkaan tulisi ulottaa saman konsolidointiryhmän tytäryhtiöiden hallitukseen. Tytäryhtiörakenteisiin voi liittyä konsernitekniisiä tarpeita, eikä tällaisia hallituksia ole järkevää saattaa nykyistä laajemmin riippumattomuusvaatimusten piiriin.

EBA:n ohje määrittää valiokuntien riippumattomuusvaatimukset ja vaatimukset eroavat jonkin verran esim. tarkastus- ja riskivaliokuntien välillä siten, että riskivaliokunnan jäsenille asetetaan tarkastusvaliokunnan jäseniä tiukemmat vaatimukset. Mahdollisten kotimaisten lain tasoisten riippumattomuusvaatimusten tulisi olla linjassa EBA:n ohjeen vaatimusten kanssa. Vertailussa listayhtiöiden hallinnointikoodiin on myös hyvä muistaa, että muissa kuin luottolaitoksissa ei tyypillisesti ole erikseen riski- ja tarkastusvaliokuntaa. Siten listayhtiöiden hallinnointikoodi kattaa myös tarkastusvaliokuntaa koskevat vaatimukset, siten että yleensä tarkastusvaliokunta huolehtinee myös riskivaliokunnan tehtävistä – joskin kohderyhmänä on enimmäkseen muut kuin finanssisektorin yhtiöt. Finanssisektorin yhtiöihin verrattuna muiden listayhtiöiden riskiasema on varsin erilainen. Näin ollen riskivaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan roolissa toimivan tarkastusvaliokunnan riippumattomuusarviointia koskevia vaatimuksia ei pitäisi suoraan soveltaa finanssisektorin toimijoihin, joilla on kaksi eri valiokuntaa tai niihin finanssisektorin toimijoihin, joilla on yhdistetty tarkastus- ja riskivaliokunta eroten tosiasiaa kuitenkin tehtäviltään muiden toimialojen tarkastusvaliokunnista.

--

Palkitseminen

Emme pidä tarpeellisena luottolaitosdirektiivin implementointia kansallisella tasolla direktiiviä tiukempana ja siksi kansallisesta lainsäädännöstä tulisi poistaa vaatimus siihen, että muuttuvaa palkitsemista koskevia säännöksiä sovelletaan kaikkien henkilöstöryhmien palkitsemiseen. Luottolaitoksissa on hyvin erityyppisiä tehtäviä ja palkitsemiseen liittyvät hallinnolliset käytännöt ovat nykyisten vaatimusten perusteella erittäin raskaita ylläpitää. Palkitsemiseen tulleet sääntelyvaatimukset olivat seurausta liiallisesta riskinotosta ja sitä seuranneesta palkitsemisesta osakkeenomistajien ja veronmaksajien haitaksi muualla kuin Suomessa. Kun Suomessa ei ole asiaan liittynyt nähdäksemme mitään erityisiä haasteita ei ole perusteltua säätää EU-vaatimuksia tiukemmista vaatimuksista liittyen tehtäviin, joihin ei tyypillisesti kuulu erityistä riskinottoa saati sisälly huomattavan korkeita muuttuvia palkkioita.

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölait

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

-

Ylimommo Hannu-Pekka
Kuntarahoitus Oyj